

TARTU ÜLIKOOLI VI KIRJANDUSTUDENGITE KEVADKOOL

8.–9. juunil 2013 toimus Võrumaal Ur-vaste vallas kuues kirjandustudengite kevadkool, mis tõi Liinakurule rohkem kui tosinajagu esinejat ning pea seitsekümmend kuulajat-vaatajat. Tartu Ülikooli eesti kirjanduse professor ning Liinakuru peremees Arne Merilai avaldas heameelt, et kevadkool on kujunenud hinnatud kasvulavaks tulevastele kirjandusuurijatele. Kevadkooliga seotud tegemisi kajastab blogi aadressil liinakuru.wordpress.com.

Tänavuste esinejate hulgas oli rekordiliselt palju esmaesinejaid, kuid leidis ka neid, kes juba kolmandat või neljandat aastat järjest Liinakurul üles astunud. Staažikaim esineja oli Evelin Arust, kes kõneles iroonilises võtmes Hans Leberechti jutustuse „Valgus Koordis” (1948, e.k 1949) retseptsiioonist: nõukogude kriitikud hoidusid Leberechti teosele negatiivse hinnangu andmisest, tänapäeva arvamused artiklid aga keskenduvad sellele kui propagandistlikule aktile. Kolmel eelneval aastal ettekannet pidanud Tõnis Hallaste

rääkis ettekandes „Kolme lõhna vahel – aroomidest Jaan Krossi loomingus” erinevatele Krossi tegelastele omastest lõhnadest, ennekõike teose „Kolme katku vahel” viimases osas. Kadri Naanu kirjeldas ettekandes „Orjusest ja muust sodist” orjanarratiividele iseloomulikke jooni: valgenahalise „patrooni” kaas-kiri teosele, peksmised, vägistamised, lähedaste müümised, poliitilisus, teose lõpuks vabadusse jõudmine jm. Indrek Ojam – ettekanne pealkirjaga „Lammutava ja moodustava kriitika paratamatus” – jagas kuulajatega filosoofilis-teoreetilisi tähelepanekuid kriitikatekstide kohta. Filosoofilise arutluskäiguga oli ka Mariann Tihase ettekanne „Aiaäärus”, mis lähianalüüsis Lydia Koidula luuletust „Meil aiaäärne tänavas” (1865).

Esmaesinejatest jätkas mõtteliselt Tihase Koidula-käsitlust Joosep Susi, kelle salapärase pealkirjaga ettekanne „Armastusest Maarja imperatiivse valemise juures” tõi Liinakuru õuele omajagu müstilist õhkkonda. Maria Mandri toetus ettekandes „Murre Tammsaare

„Tõe ja õiguse” I osas” oma bakalaureusetööle ning kõneles tegelaste murdekasutusest Tammsaare epopöa esimeses jaos. Susanna Kuusik rääkis merest, meestest, laevadest ja sekka kukkedest eesti mereproosas, eriti Ülo Tuuliku loomingus. Taluelu ainekute kujutamise postkolonialistlikus võtmes rääkis Sander-Ingemar Kasak, kes kõneles ettekandes „Taluperemeestest Euroopa „peremeesteks”: enesekoloniseerimine ja -tsiviliseerimine” peremeheks olemise ja saamise teemadel. Omaette duo moodustasid Evelyn Fridolin ja Tanar Kirs, kes mõlemad kõnelesid Juhan Liivist. Fridolin vaatles Liivi loomingu, ennekõike jutustuse „Vari” (1894) pinnavormide iseärasusi ettekandes „Juhan Liivi maastikud”. Kirs seevastu keskendus Jüri Talveti, aga ka Ene Mihkelsoni ja Aarne Vinkli käsitlustele Liivist ning tõi välja erinevad nägemused Liivi isikust. Ettekanne kutsus esile tänavuse kevadkooli kõige elavama diskussiooni. Retseptiooniteemadel rääkisid Inga Sapunjan ja Kati Tarto. Sapunjan võttis ettekandes „„Seitsmenda rahukevade” omaaegne retseptioon” vaatluse alla

Viivi Luige esikromaani ning tõdes, et kriitika ei andnud lugejale selget ülevaadet teose ainesest – romaani vihjeliisus kandus üle ka retseptiooni. Tarto käsitles Paul Kuusbergi teose vastuvõttu ettekandes pealkirjaga „Andres Lapeteuse juhtum – Paul Kuusbergi romaan ja tegelane”. Tarto mõõnis, et elavad arutelud Kuusbergi teose üle toimusid kõnekoosolekutel ja lugejakirjades, kirjalikes arvustustes jäädigi aga leigeks. Vahest kõige üllatavam ning eriilmelisem oli Kaisa Lingi ettekanne „Gabriel García Márquez: kaks unustatud lugu” – Ling luges ette ühe omatõlgitud García Márquezi jutu.

Kevadkooli esimese päeva lõpetab tavakohaselt autoriõhtu, kus esineb üks või mitu eesti kirjanikku. Tänavuseks peaaesinejaks oli Betti Alveri auhinna laureaat Eda Ahi, kellega vestles luuletaja Ott Kilusk. Samuti lugesid oma luuletekste Juhan Liivi luulepreemia laureaat Maarja Pärtna ning kevadel debüteerinud Tõnis Vilu.

EVELIN ARUST